

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 10.07.2024
Sayı: 516

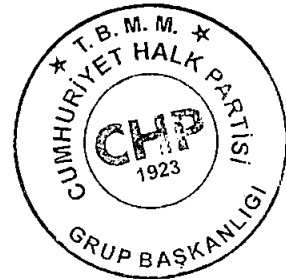
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'da değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifim ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa SARIGÜL
Erzincan Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih: 12-7-2024	Esas No: 2/2282

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
10 Temmuz 2024
Numara:

T B M M GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
10 Temmuz 2024
No: 1457136

GENEL GEREKÇE

Bir meslek kolunda belirli bir alandaki/lokasyondaki (cadde, sokak, mahalle gibi) işyeri sayısı ile nüfus-hizmete olan ihtiyaç-müşteri potansiyeli ilişkisinin kurulması çok önemlidir.

Bir lokasyonda yeni bir işyerinin açan girişimci en iyi kuruluş yerini seçerken, o lokasyonda aynı meslek kolundan kaç tane işyerinin olduğu, işyeri sayısı – müşteri potansiyelini ve rekabet yoğunluğunu göz önünde bulundurmalıdır.

Ülkemizde girişimciler ya da esnaf, kuruluş yerinin ya da müşteri hedef kitlesinin tespitine ilişkin detaylı bir inceleme ve araştırma yapmadan işyeri açmaktadırlar.

2023 yılında Türkiye genelinde 313 bin işyeri açılmış, 111 bin işyeri kapanmıştır. Bu rakamlar açılan her 100 yeni işyerinden 36'sının kapandığını göstermektedir.

Bu kapanışların altında yatan sebeplerden birisi aynı faaliyet alanında birbirlerine çok yakın mesafelerde, yan yana veya karşı karşıya işyeri sayısının fazlalığıdır.

Aynı bölgede çok sayıda aynı işi yapan esnafın bulunması doğal olarak iş hacminin azalmasına ve işletmeler arasında rekabetin artmasına neden olmaktadır.

Arz-talep dengesi gözetmeksizin açılan bu işletmeler kalitede değil fiyatta rekabete girerek, birbirlerine zarar vermekte ve içlerinden biri bazen ikisi de işyerini kapatmak zorunda kalmaktadırlar.

Bir işyerinin kapanması demek, sadece o işyeri sahibinin maddi kaybı değildir. Kaynakların doğru ve yerinde kullanılmaması milli servetin ziyan olması demektir.

Ülke kaynaklarının etkin kullanımı, ekonomik ve sosyal dengenin sağlanması, şehirlerin planlı büyümesini sağlamak için aynı işi yapan işyerlerinin aynı lokasyonda açılışının sınırlandırılması gerekir.

Dünyanın her yerinde, aynı faaliyet alanındaki işyerlerinin belirli bir lokasyonda aşırı yoğunlaşmasını önlemek amacıyla, yeni işyerlerinin açılması belirli kriterlere bağlanır. Bu kriterler, bölgedeki işyerlerinin sayısı, yerel ekonomik ihtiyaçlar ve toplumsal talepler doğrultusunda belirlenir.

Ülkemizde ise sıhhi işyeri açmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler, yetkili idareye müracaat etmekte, başvurunun yönetmelikte öngörülen kriterlere uygun olduğunun tespiti halinde başkaca bir işleme gerek kalmaksızın işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenerek ilgiliye aynı gün içinde verilmektedir.

TESK gibi esnaf örgütlenmeleri bu konunun önemine dikkat çekerek, işyeri izin ve ruhsatı verilerken yakın mesafede aynı meslek kolundan esnaf yoğunluğunun dikkate alınmasını talep etmektedirler.

Anayasamızın 48. Maddesine göre herkes, dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir. Özel teşebbüsler kurmak serbesttir. Ancak aynı maddenin devamında devlete, bu özel teşebbüslerin milli ekonominin gereklerine

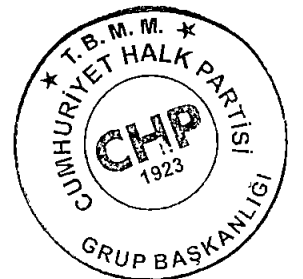

amaçlara uygun yürümesini, güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri alma görevi vermektedir.

Yine anayasamızın 173. Maddesine göre devlet esnaf ve sanatkârın korumak ve desteklemek zorundadır.

Esnaf ve sanatkârlar; kendi aileleri, istihdam ettikleri kişiler ve tüm bu kişilerin aileleri de düşünüldüğünde toplumun önemli bir kesimini oluşturmaktadır. Bu kesimin korunması ve desteklenmesi yine bir başka Anayasal düzenleme olan sosyal devletin de bir gereğidir.

Esnaf ve sanatkârı koruyucu ve destekleyici tedbirleri alma görevi Anayasal bir görevdir. Bu görev Cumhurbaşkanlığından mahalli idarelere, valiliklerden üniversitelere, bakanlıklardan kurullara, KİT'lerden meslek kuruluşlarına, düzenleyici ve denetleyici kurumlardan kalkınma ajanslarına kadar devlet örgütlenmesi içinde yer alan bütün kurumları ilgilendirmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1-

Amaç, aynı faaliyet alanındaki işyerlerinin aynı lokasyonda aşırı yoğunlaşmasını önlemektir.

Bu kanun teklifi aynı lokasyonda açılacak olan sıhhi işyerleri ile ilgilidir. Gayrisıhhi müesseseler ve diğer işletmeler mevcut mevzuata göre halen bir sınırlamaya tabidirler.

Ülkemizde sıhhi işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesinde uygulanmakta olan Kanun "3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun"dur.

Bu kanunun 4. Maddesinde değişiklik yapılarak İş yeri açma izni ve çalışma ruhsatını vermeye yetkili her belediye bünyesinde bir kurul oluşturulması izin ve ruhsatların bu kurul tarafından verilmesi teklif edilmektedir.

Bu kurulun yapacağı incelemelerde o bölgede açılacak, yeni iş yerinin ekonomik olup olmadığını araştırması, o sokakta veya caddede yeni bir dükkân açılırsa, mevcut dükkânın, zarar görüp görmeyeceğini göz önüne alması ve ona göre karar vermesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**3572 SAYILI İŞYERİ AÇMA VE ÇALIŞMA RUHSATLARINA DAİR
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN DEĞİŞTİRİLEREK
KABULÜNE DAİR KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 4 – 3** üncü maddede belirtilen merciler, iznin verilmesi için bir kurul oluştururlar. Bu kurullar yapacağı incelemelerde aşağıda öngörülen genel kriterlere göre düzenlenecek yönetmeliği esas alırlar.

- a) İnsan sağlığına zarar vermemek,
- b) Çevre kirliliğine yol açmamak,
- c) Yangın, patlama, genel güvenlik, iş güvenliği, işçi sağlığı, trafik ve karayolları, imar, kat mülkiyeti ve doğanın korunması ile ilgili düzenlemelere aykırı davranmamak,
- d) Şehrin gelişim eksenini, ekonomik ve sosyal dengeyi bozmamak, nüfus ve trafik yoğunluğunu artırmamak, aynı lokasyonda aynı faaliyet alanındaki işyerlerinin aşırı yoğunlaşmasına neden olmamak, aynı işi yapan mevcut işyerlerine ticari açıdan zarar vermemek.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

